

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle vaarallisten aineiden kuljetuksista suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä huhtikuuta 2014 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle vaarallisten aineiden kuljetuksista suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 41/2014 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 14/2014 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Tiina Ranne ja hallitusneuvos Silja Ruokola, liikenne- ja viestintäministeriö
- lainsäädäntösihteeri Johanna Lahti, ulkoasiainministeriö
- johtava asiantuntija Anu Häkkinen, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- VR-yhtymä
- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Veturimiesten liitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä vaarallisten aineiden kuljetuksista Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä kesäkuussa 2013 tehdyn sopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden turvalliset kuljetukset Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä. Sopimuksella päätettäisiin Suomen ja Venäjän välinen vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskeva sopimukseton tila. Sopimuksessa määrätään vaarallisten aineiden kuljetusosapuolten keskeisistä velvolli-

suuksista, vaarallisten aineiden yleisistä kuljetusrajoituksista ja -kielloista sekä kuljetusten valvonnasta. Sopimus sisältää myös valtuutuksen, jonka nojalla liikenne- ja viestintäministeriö ja Venäjän federaation liikenneministeriö voivat sopia sopimuksen teknisestä ja operatiivisesta täytäntöönpanosta.

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä, kun on saatu viimeinen kirjallinen ilmoitus

siitä, että osapuolet ovat suorittaneet sopimuksen voimaantulon edellyttämät valtionsisäiset menettelyt. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sopimuksessa on kyse Suomen ja Venäjän välisen vaarallisten aineiden rautatiekuljetussääntöjen modernisoimisesta. Sillä voidaan päättää nykyinen sopimukseton tila maidemme välisissä kuljetuksissa. Liikenne- ja viestintävaliokunnan saaman selvityksen mukaan sopimuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia suomalaisille yrityksille, koska sopimuksessa asetetut vaatimukset vastaavat pitkälti VAK-lain ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimuksia.

Sopimus sisältää määräykset kuljetusosapuolien velvollisuuksista sekä yleiset määräykset henkilöstön koulutuksesta, kuljetuskiellosta, yleisistä kuljetusrajoituksista ja vaarallisten aineiden kuljetusten valvonnasta. Varsinaisista kuljetuksen suorittamiseen suoraan vaikuttavista teknisistä määräyksistä on tarkoitus sopia erikseen. Nyt hyväksyttävällä sopimuksella ja ministeriöiden välisellä sopimuksella voidaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan saattaa maidemme välinen kuljetusturvallisuus Euroopan unionin lainsäädännön velvoitteiden edellyttämälle tasolle.

Uusien sopimusten arvioidaan tuovan turvallisuusparannuksia nykyiseen tilanteeseen. Asiantuntijakuulemisissa on korostettu, että kuljetusten valvonta selkeytyy, kun on olemassa helpommin tulkittavissa oleva sopimus osapuolten vastuista ja velvollisuuksista. Kotimaisia ja EU-vaatimuksia vastaavat määräykset sisältävät selkeät ainekohtaiset kuljetusehdot, jolloin kuljetusketjun eri osapuolien on helpompi noudat-

taa määräyksiä kaikissa kuljetusturvallisuuteen vaikuttavissa toimituksissa. Liikenne- ja viestintävaliokunta korostaa sen varmistamista, että rautatieliikenteen vaarallisten aineiden kuljetukset pystytään hoitamaan siten, etteivät ne vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä. Valiokunta painottaa tässä tarkoitettujen sopimusten yksiselitteisyyttä ja niiden noudattamisen erityistä tärkeyttä.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa PeVL 14/2014 vp katsonut, että eduskunnan suostumus on tarpeen Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä vaarallisten aineiden kuljetuksista Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä tehtyyn sopimukseen, että tästä päätetään äänten enemmistöllä ja että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitettun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kalle Jokinen /kok	Merja Kuusisto /sd
vpj.	Osmo Kokko /ps	Janne Sankelo /kok
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Eila Tiainen /vas
	Thomas Blomqvist /r	Ari Torniainen /kesk
	Markku Eestilä /kok	Reijo Tossavainen /ps
	Ari Jalonen /ps	Oras Tynkkynen /vihr
	Jukka Kopra /kok	Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.